

بسم الله الرحمن الرحيم

رابطه دین و اخلاق از منظر کانت

معصومه عبادی صائینی

فهرست مطالب

3	چکیده.....
4	مقدمه.....
	Error! Bookmark not defined.دیدگاه کانت در باب اخلاق
	Error! Bookmark not defined.مفاهیم اساسی در اخلاق کانت
	Error! Bookmark not defined.الف: اراده نیک
	Error! Bookmark not defined.ب: وظیفه و تکلیف
	Error! Bookmark not defined.پ: قانون اخلاقی و احترام به آن
	Error! Bookmark not defined.ج: هدف بودن انسان
	Error! Bookmark not defined.د: امر مطلق، معیار اخلاق
	Error! Bookmark not defined.و: صورت بندی های امر مطلق
	Error! Bookmark not defined.ه: آزادی و رابطه آن با خودمختاری اراده
	Error! Bookmark not defined.دیدگاه کانت در باب دین
	Error! Bookmark not defined.اصول موضوعه عقل عملی
	Error! Bookmark not defined.الف: جاودانگی نفس
	Error! Bookmark not defined.ب: اثبات خداوند
	Error! Bookmark not defined.ج: استقلال اخلاق از دین
	Error! Bookmark not defined.انتظار بشر از دین از منظر کانت
	Error! Bookmark not defined.نقد نظریه کانت
	Error! Bookmark not defined.نتیجه گیری
	Error! Bookmark not defined.کتابنامه:

چکیده

کانت از فیلسوفانی است که اعتقاد دارد برخلاف سنت گذشته، اخلاق، استقلال ذاتی دارد و میتوان آن را مستقل از دین معلوم کرد. یعنی میتوانیم از طریق عقل نشان دهیم که چه کاری اخلاقی و چه کاری غیراخلاقی است و برای این کار نیازی به دین نیست. و در واقع اخلاق است که سرانجام به دین می‌انجامد و میتوان خدا را نیز از طریق اخلاق اثبات کرد. بررسی اشکالات دیدگاه کانت در این زمینه موضوع این مقاله است.

واژگان کلیدی: دین، اخلاق، کانت، خدا، جاودانگی نفس، خودمختاری اراده، دگرآیینی، کمال مطلق، برترین خیر.

مقدمه

کانت در سال 1724 م. در آلمان متولد شد. فلسفه رایج آن زمان "فلسفه اصالت" عقل لایب نیتس بود. کانت تا 40 سالگی تحت تاثیر این مکتب و پای بند به آن بود. تحولات علمی بویژه انقلاب علمی نیوتون در فیزیک او را به شدت تحت تاثیر قرار داده بود، با ظهور "دیوید هیوم" در صحنه افکار فلسفی و "مکتب اصالت حس" سبب شد تا کانت مسیر خود را عوض کرده از مکتب اصالت عقل رویگردان شود. البته کانت جذب مکتب اصالت حس نشد، بلکه راه میانه‌ای را طی کرد. او با نقد عقل محض، فلسفه نظری را ناکارآمد دانست و تمام براهین اثبات خداوند را که محصول اندیشه و عقل نظری است باطل دانست. بنا بر عقیده او گر چه آگاهی‌های ما از حس و تجربه آغاز می‌شود اما در آن خلاصه نمی‌گردد بلکه ما به جایی می‌رسیم که دیگر تجربه و عقل نمی‌توانند ما را قانع کرده پاسخ مناسبی بدهند. از نظر او انسان دارای یک سری شناخت‌های پیشین و فطری است که به هیچ عنوان محصول استدلال و اندیشه انسان نیستند بلکه مربوط به دستگاه "عقل عملی" می‌باشند. بنابراین تنها راه اثبات خداوند را اخلاق و عقل عملی می‌داند و برای انسان هیچ وظیفه‌ای در برابر دین و حیانی قایل نیست.

فلسفه کانت را "ایده‌آلیسم نسبی" و اخلاق او را "مکتب وجدان" می‌نامند.